CORISK

StateWatch

INDUSTRY WATCH LIST

RISIKO FOR UTILSIKTET STØTTE TIL RUSSLANDS KRIGFØRING

Erlend Bjørtvedt, Casper Waagbø,
Maksym Steblivskyi, Darya Kuzmina

Corisk & StateWatch Rapport, 2026

INDUSTRY WATCH LIST

RISIKO FOR UTILSIKTET STØTTE TIL RUSSLANDS KRIGFØRING

Utgivere: Corisk AS, StateWatch Think Tank

Lisens: Creative Commons Non-Commercial (CC-BY-NC-SA).

Forsidefoto: Oleksandra Aleshchenko

Alle synspunkter som kommer til uttrykk i denne rapporten, tilhører forfatterne. Synspunkter og uttalelser skal ikke tolkes som uttrykk for offisielle syn eller politikk tilhørende Corisk AS eller StateWatch, eller andre institusjoner forfatterne er tilknyttet.

Denne rapporten har blitt utarbeidet med støtte fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-Dir), som del av Program for Ukraina-kompetanse (UA-Komp). Rapporten inngår i prosjektet ET-2025-10104 Sanctions Lab.

August 2026

CORISK

Corisk AS er et forskningsdrevet fagmiljø og konsulentselskap som arbeider med analyse av sanksjonsrisiko. Siden 2022 har vi levert faglige vurderinger av utviklingen innen sanksjoner og deres økonomiske konsekvenser til flere europeiske regjeringer, EU-institusjoner, OECDs plenumsmøte og G7+-seminarer for sanksjonseksperter. Vi samarbeider med ledende europeiske menneskerettighetseksperter og forskningsinstitusjoner.

www.corisk.no
post@corisk.no

SW StateWatch

StateWatch Think Tank er en uavhengig ukrainsk tenketank som bygger bro mellom statlige institusjoner, sivilsamfunnet og internasjonale partnere gjennom å levere analyser med gjennomslagskraft som styrker demokratiske institusjoner. Siden 2018 har vi levert analytisk støtte til offentlige myndigheter og bidratt til å styrke deres åpenhet, ansvarlighet og effektivitet.

https://statewatch.org.ua/en/
sw@statewatch.org.ua

INNHOLDSFORTEGNELSE

BAKGRUNN OG INNLEDNING 6

1. TRADISJONELLE VAREGRUPPER I NORGES HANDEL MED RUSSLAND 7

2. LAND SOM GIR SÆRLIG GRUNN TIL BEKYMRING 8

3. VAREGRUPPER AV SÆRLIG BEKYMRING 8

4. VAREGRUPPER MED SÆRLIG POTENSIAL 12

5. REFERANSER 14

BAKGRUNN OG INNLEDNING

Dette dokumentet gir veiledning til norske industriprodusenter om konkrete risikoer for utilsiktet å bidra til Russlands angrepskrig mot Ukraina gjennom handel med sanksjonerte og ikke-sanksjonerte varer og materialer som produseres i Norge, eller av selskaper med virksomhet i Norge.

Dokumentet har et todelt formål for norske industriprodusenter:

The Document serves a dual purpose for Norwegian industrial producers:

- Identifisere produkter og materialer med særlig relevans for russisk krigføring, og som derfor ikke bør eksporteres verken til Russland eller til høyrisikoland som kan fungere som tredjeland.
- Identifisere produkter og materialer som er viktige i krigføring, og som derfor bør vies særlig positiv oppmerksomhet i Europas og Ukrainas arbeid for større strategisk autonomi innenfor egen forsvars- og sikkerhetssektoren.

Dokumentet er utarbeidet av eksperter fra to ledende europeiske forskningsmiljøer innen sanksjoner: **StateWatch Think Tank** i Ukraina, inkludert prosjektet Trap Aggressor, og det norske konsulentselskapet **Corisk AS**, som arbeider med landrisiko- og sanksjonsanalyse.

Sammen har vi identifisert en rekke varer og materialer som fortjener særskilt oppmerksomhet i Norges tradisjonelle handel med Russland, herunder sanksjonerte varer som har blitt levert til Russland under krigen i Ukraina. Industry Watch List omfatter et betydelig antall varegrupper som norske industriprodusenter og eksportører bør være særlig oppmerksomme på, i tillegg til den generelle plikten til å etterleve alle sanksjoner fra både EU og Norge som omhandler handel med bestemte varer eller transaksjoner med sanksjonerte selskaper og enkeltpersoner.

Den viktigste lovgivningen som pålegger norske selskaper forpliktelser, omfatter den norske sanksjonsloven[1], forskriften om restriktive tiltak[2], rådsforordning (EU) nr. 833/2014 om sanksjoner mot Russland[3] og rådsforordning (EU) nr. 765/2006 om sanksjoner mot Belarus.[4] For en samlet oversikt over selskaper og enkeltpersoner som er sanksjonert av ulike allierte land, bør gjeldende regelverk konsulteres. Praktiske og søkbare oversikter finnes blant annet hos OpenSanctions[5] og Sanctions Finder[6].

Vi er takknemlige for støtten til prosjektet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), ved program for Ukrainakompetanse (UA-KOMP).

1. TRADISJONELLE VAREGRUPPER I NORGES HANDEL MED RUSSLAND

Norges direkte handel med Russland har blitt redusert etter 2022 i takt med innføringen av sanksjoner. Samtidig har «skyggehandel» via tredjeland økt i en slik grad at den samlede handelen nesten er uendret sammenlignet med nivået før fullskalainvasjonen. Ifølge TRACER-prosjektet ved Stockholm School of Economics har Norge gode juridiske og regulatoriske rammeverk for å motvirke sanksjonsomgåelse. På tross av dette har Norge likevel et omfattende nivå av skyggehandel, noe som indikerer særskilte utfordringer knyttet til håndheving og bedriftskultur.[7]

Den samlede norske eksporten til Russland ligger nesten på samme nivå som før, rundt 15–25 millioner euro per måned, når «skyggeeksport» via mellomledd tas med. Direkte import og «skyggeimport» fra Russland til Norge har derimot blitt langt tydeligere redusert, fra rundt 150 millioner euro per måned til rundt 30 millioner euro. Nedgangen skyldes hovedsakelig at importen av dieselolje opphørte fra februar 2023. Fisk og dieselolje har i mange år vært de dominerende varegruppene i russisk eksport til Norge.

Ikke alle varene i denne handelen er sanksjonert. Norge og Russland har eksempelvis fortsatt betydelig handel med fisk og smolt, fiskefôr, kunstige tilsetningsstoffer til mat og legemidler, hvorav de fleste ikke har vært sanksjonert gjennom hele eller store deler av perioden med fullskala krig. Det har også forekommet norsk eksport av ikke-sanksjonerte stein og mineraler. Andre varer som eksporteres fra Norge til Russland, enten direkte eller indirekte via tredjeland, kan være omfattet av pristak. Eksport vil da være ulovlig dersom varens verdi overstiger et bestemt nivå. Disse reglene er like bindende som andre sanksjonsbestemmelser, og eksportører må kontrollere slike leveranser opp mot salgsverdien per enhet. De mest kritiske varene som kan være omfattet av slike pristak, er bildeler og lastebildeler (HS-gruppe 8708), og mange typer elektronikk. Disse varegruppene bør i praksis betraktes som de facto-sanksjonerte gjennom hele perioden, ettersom mange av produktene kan monteres på kjøretøy som omfattes av ulike salgsverdier. Andre typiske «norske» varer som er omfattet av pristak, inkluderer klær, sports- og skiutstyr, motorer til kjøretøy og fartøyer, samt en rekke andre produkter.

Hvor omfattende er Norges skyggeeksport til Russland? Ifølge Russlands egne importtall utgjorde russisk import av sanksjonerte varer og materialer produsert i Norge, og sendt via hvilket som helst tredjeland, minst 66,23 millioner dollar mellom 2022 og februar 2025. I tillegg kommer de facto-sanksjonerte bil- og lastebildelene i HS-gruppe 8708, til en verdi av minst 3,03 millioner dollar.[8] Når handel

som ikke er registrert i deler av perioden 2024-2026 tas med, anslår vi at ulike produsenter i Norge indirekte har eksportert sanksjonerte varer til Russland til en verdi av minst 80–90 millioner dollar.

Flere tradisjonelle norske eksportvarer var ikke sanksjonert de første årene etter fullskalainvasjonen. Da sanksjoner senere ble innført mot disse produktene, fortsatte de likevel å nå Russland indirekte gjennom tredjeland.

Blant sanksjonerte norske importvarer fra Russland er treprodukter og byggematerialer, blant annet vinduer og dører, de mest utbredte varene i indirekte import via tredjeland. Disse varene har generelt vært sanksjonert gjennom nesten hele perioden med fullskala krig.

2. LAND SOM GIR SÆRLIG GRUNN TIL BEKYMRING

Selskaper og distributører i en rekke vestlige og ikke-vestlige land deltar i skyggehandel med sanksjonerte varer og tjenester, også med materialer som er kritiske for krigføring. En nylig rapport fra den ukrainske organisasjonen ESCU viste at land involvert i produksjon eller forsendelse av krigskritiske materialer til Russland blant annet omfattet Tyskland, Nederland, Irland, Litauen, Canada, Sør-Korea og flere andre land.

Nedenfor rangeres land fra høy til middels risiko ut fra hvor stor risiko det vurderes å være for at selskaper i disse landene videreselger norske varer av ulike typer til Russland:

HØY RISIKO: **Belarus, Kina, Georgia, Hongkong, India, Kasakhstan, Kirgisistan, Myanmar, Serbia, Sør-Korea, Tadsjikistan, Tyrkia, De forente arabiske emirater, Usbekistan.**

MIDDELS RISIKO: **Armenia, Østerrike, Brasil, Bulgaria, Canada, Estland, Tyskland, Hellas, Irland, Italia, Latvia, Litauen, Moldova, Nederland, Filippinene, Polen, Portugal, Sør-Afrika, Sveits, Thailand, Turkmenistan, Vietnam, USA.**

3. VAREGRUPPER AV SÆRLIG BEKYMRING

På bakgrunn av registrert russisk import av norskproduserte varer, russisk import av varer produsert av norske selskaper utenfor Norge og strukturen i norsk industri, vurderer vi varene og materialene nedenfor som særlig risikoutsatte og som produkter norske produsenter og selskaper bør være spesielt oppmerksomme på.

Disse varene, materialene og kjemikaliene reeksporteres i særlig grad til Russland av handels- og distribusjonsselskaper i Tyrkia, De forente arabiske emirater, Kina, Hongkong, Belarus, Kasakhstan, Kirgisistan, Georgia, Aserbajdsjan, Tadsjikistan og Usbekistan. Andre mellomland som gir grunn til bekymring, omfatter Sør-Korea, Serbia, Moldova, Oman, Thailand, Vietnam, Filippinene, Malaysia og Indonesia.

Følgende mineraler, materialer og varer utvinnes, utvikles eller produseres i Norge eller av norske selskaper i utlandet, og bør ikke eksporteres til Russland eller Belarus, uavhengig av deres formelle sanksjonsstatus. Land angitt i tabellen med fet skrift viser at norsk eksport av den aktuelle varen til landet de siste årene var betydelig, normalt over én million kroner. Land med navn i normal skrift hadde en mindre norsk eksport i perioden, mens linjer uten navn på land ikke hadde noen norsk eksport i perioden til Russland eller Belarus.

Historisk salg kan kontrolleres hos Statistisk sentralbyrå i Statistikkbanken under «Utenrikshandel med varer».

SJELDNE JORDARTER OG STRATEGISKE MINERALER I RUSSISK MILITÆRPRODUKSJON

HS-GRUPPE	RÅVARE	MILITÆR ANVENDELSE	NORSK EKSPORT 2019-2025
Sjeldne jordarter og strategiske mineraler i russisk militærproduksjon			
2805 30 xx	Sjeldne jordarter (REE) i Fensfeltet	Fly, marinefartøyer, ubåter mv.	Russland
8112 xx xx	Beryll	Radarsystemer	
7202 93 xx	Ferro-niob	Spesialstål	
2613 xx xx, 8102 xx xx, 7202 70 xx	Molybden	Spesialstål	
2805 30 00	Neodym (Nd)	Fly, marinefartøyer, ubåter mv.	
2805 30 00	Praseodym (Pr)	Fly, marinefartøyer, ubåter mv.	
2804 70 xx	Fosfor	Røyklegging, belysning	
2804 61 xx, 2804 69 xx, 3910 xx xx	*Silisium (Si)*	Fly, elektronikk på slagmarken	**Russland**
2615 xx xx, 8103 xx xx, 2849 90 50	*Tantalium*	Missiler, fly mv.	

HS-GRUPPE	RÅVARE	MILITÆR ANVENDELSE	NORSK EKSPORT 2019-2025
2614 xx xx, 8108 xx xx	*Titan (Ti)*	Fly, marinefartøyer, pansring mv.	**Russland**
2611 xx xx, 2825 90 40, 2849 90 30, 7202 80 xx, 8101 xx xx	*Wolfram*	Fly, marinefartøyer, ubåter, våpen, spesialstål mv.	
Andre varer i den nylige norske handelen med Russland			
3824 4x xx	Tilsetningsstoffer til betong	Bygg og anlegg	**Russland**
2818 xx xx	Alumina, aluminiumoksid Al_2O_3	Våpen, kroppspansring	Russland
760x xx xx, 7616 xx xx	Aluminium, plater og folie	Fly, logistiskk	**Russland**
2829 90 xx	Ammoniumperklorat NH_4ClO_4	Missildrivstoff, drivladninger	
8482 10 xx	Kulelagre	Missiler, motorer	**Russland**
8483 30 xx	Andre lagre	Motorer	**Russland**
8302 xx xx, 8708 xx xx	Bil- og lastebildeler	Logistikk, kjøretøy, motorer	**Russland**, Belarus
8112 21 xx	Raffinert krom	Stridsvogner, artilleri, skytevåpen	
8414 8x xx	Kompressorer	Bygg og anlegg, feltstyrker	**Russland**
8414 90 xx	Deler til kompressorer	Marinefartøyer, motorer	**Russland**
8471 xx xx	Datamaskiner, moduler, mv.	Marinefartøyer, feltstyrker	**Russland**, Belarus
8537 10 xx	Konsoller, kontrollenheter og paneler	Marinefartøyer, motorer mv.	**Russland**, Belarus
7304 2x xx	Borerør til olje- og gassvirksomhet	Olje- og gassinntekter	Russland
8536 90 xx	Elektriske kretser, koblinger mv.	Marinefartøyer, motorer mv.	**Russland**, Belarus
8542 3x xx	Elektriske integrerte kretser	Våpen, motorer mv.	**Russland**, Belarus
3403 9x xx	Motorolje rog smøremidler	Kjøretøy, motorer	**Russland**
8409 9x xx	Motorer og motordeler til bile rog lastebiler	Kjøretøy, motorer	**Russland**
8544 7x xx, 9001 1x xx	Optisk fiberkabel	Droner, feltstyrker	**Russland**, Belarus
9026 10 xx, 9026 20 xx, 9026 80 xx	Srømningsmålere og instrumenter for måling av trykk I gas sog væsker	Produksjon, marinefartøyer	**Russland**
8484 20 xx, 8484 90 xx	Pakninger til motorer, generatorer, mv.	Kjøretøy, motorer	**Russland**

HS-GRUPPE	RÅVARE	MILITÆR ANVENDELSE	NORSK EKSPORT 2019-2025
8411 8x xx, 8411 9x xx	Gassturbiner og turbojetmotorer	Kjøretøy, motorer, fartøyer mv.	**Russland**
2806 10 00	Saltsyre til rengjøring (> 33%)	Marinefartøyer	**Russland**
9026 20 xx	Måleinstrumenter	Marinefartøyer, motorer mv.	**Russland**
8484 20 xx, 8484 90 xx	Mekaniske tetninger	Kjøretøy, motorer	**Russland**
8459 xx xx, 8461 xx xx	Maskiner for metallbearbeiding	Produksjon	**Russland**
8528 5x xx	Digitale skjermer	Marinefartøyer, feilstyrker	**Russland**
9014 80 xx	Navigasjonsinstrumenter	Marinefartøyer mv.	**Russland**
8482 40 00	Nålrullelagre	Missiler, motorer	**Russland**
2808 xx xx	Salpetersyre HNO_3 (CAN > 65%)	Eksplosiver, missildrivstoff	
3912 20 xx	Nitrocellulose (CAS-9004-70-0)	Eksplosiver, drivladninger, ammunisjon	
3204 xx xx, 3208 xx xx, 3209 xx xx, 3214 xx xx	Syntetisk maling, epoksy, mv.	Kamuflasje, vedlikehold av fartøyer	**Russland**
8487 1x xx	Propeller til maritime formål	Marinefartøyer, sjødroner	**Russland**
8413 3x xx, 8413 91 xx	Pumper, blant annet drivstoffpumper, og pumpedeler	Motorer	**Russland**
8517 71 xx, 8529 10 xx	Radioantenner	Marinefartøyer, feltstyrker	**Russland**
8517 69 xx	Radiokommunikasjonsutstyr	Marinefartøyer, feltstyrker	**Russland**, Belarus
8526 1x xx, 8526 91 xx	Radionavigasjonsutstyr	Marinefartøyer, feltstyrker	**Russland**
8517 62 xx	Radiosendere og -mottakere	Marinefartøyer, feltstyrker	**Russland**, Belarus
8541 90 00	Skannere, sensorer, dioder og sendere	Marinefartøyer mv.	Russland
8483 10 xx	Aksler, transmisjonsdeler mv.	Marinefartøyer, motorer	**Russland**
8906 9x xx	Spesialfartøyer og livbåter, ikke krigsskip	Marinefartøyer	**Russland**
9014 90 xx	Reserverdeler til digitale apparater og radioutstyr	Marinefartøyter, feltstyrker, fly	**Russland**
9026 90 xx	Reservedeler til instrumenter	Marinefartøyter, feltstyrker, fly	**Russland**
8103 xx xx, 8532 21 00	Tantal, inkludert tantalkondensatorer	Stridsvogner, artillery, nattsynsutstyr, prosjektiler, motorer	

HS-GRUPPE	RÅVARE	MILITÆR ANVENDELSE	NORSK EKSPORT 2019-2025
8481 20 10	Ventiler til olje-, hydraulikk- og pneumatikksystemer	Motorer mv.	**Russland**, Belarus
8481 30 99	Tilbakeslagsventiler	Marinefartøyer, motorer mv.	**Russland**
8481 40 xx	Sikkerhets- og avlastningsventiler	Marinefartøyer, motorer mv.	**Russland**
7315 8x xx	Snøkjettinger til hjul, lastebiler, mv.	Logistikk, militære lastebiler	**Russland**

4. VAREGRUPPER MED SÆRLIG POTENSIAL

Parallelt med risikoen for indirekte salg til Russland via tvilsomme distributører og mellommenn i utlandet har Norge også et betydelig potensial til å produsere og levere varer og materialer som er avgjørende for alliert militær opprustning og produksjon.

Det mest lovende potensialet for norske leveranser av henholdsvis materialer og kjemikalier er knyttet til gruvedrift og prosessering av naturgass. EU har identifisert 34 kritiske råmaterialer, mens norske myndigheter har rettet særlig oppmerksomhet mot 15 materialer: litium, grafitt, kobolt, niob, platina, silisium, hafnium, titan, tantal, vanadium, sjeldne jordarter (REE), feltspat, kobber, nikkel og fosfat.

EUs liste omfatter i tillegg barytt, beryll, bor, flusspat, fosfor, gallium, germanium, magnesium, mangan, scandium, strontium, vismut og wolfram.

Av de åtte viktigste sjeldne jordartene som brukes i kampfly, marinefartøyer og ubåter, finnes det betydelige norske forekomster av neodym (Nd) og praseodym (Pr). Det finnes også forekomster av ukjent størrelse av dysprosium (Dy), som er relevant for slike våpensystemer.

Norge retter stadig større oppmerksomhet mot strategisk gruvedrift, utvinning og raffinering av kritiske mineraler.[9] Russland følger en tilsvarende strategi. I juli 2024 godkjente den russiske regjeringen en oppdatert strategi for utvikling av mineralressursgrunnlaget frem mot 2050. Blant de viktigste mineralene identifiserer dokumentet en gruppe strategiske mineralråvarer som Russland er importavhengig av. Denne gruppen omfatter uran, mangan, krom, titan, bauksitt, molybden, wolfram, litium, beryllium, zirkonium, niob, tantal, rhenium, sjeldne jordartsmetaller, grafitt og flusspat.[10]

Storbritannia innførte sanksjoner mot sjeldne jordarter fra april 2023. Verken EU eller Norge innførte tilsvarende sanksjoner. Alle mineralene som omtales nedenfor har en form for militær anvendelse og kan muligens bidra til Russlands ulovlige krigføring dersom de eksporteres dit. Flere av mineralene er fortsatt ikke sanksjonert, eller ble først nylig omfattet av EU-sanksjoner.

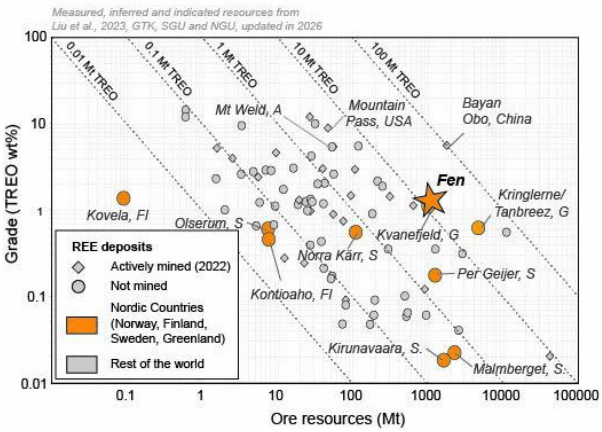
Fensfeltet i Telemark er Europas største og mest konsentrerte forekomst av sjeldne jordarter, som alle er kritiske for fremtidig sivil og militær produksjon.[11] Feltet inneholder minst 16 millioner tonn sjeldne jordartsoksider (TREO), inkludert 1,5 millioner tonn neodym (Nd) og praseodym (Pr), samt lovende mengder fosfor (P), niob (Nb) og thorium (Th). I tillegg finnes det forekomster med ukjent potensial av olivin, barium (Ba), cerium (Ce) og dysprosium (Dy).[12] [13] [14] Forekomsten av tunge sjeldne jordartsoksider (HREO) er så langt anslått til minst 0,3 millioner tonn, mens lette sjeldne jordartsoksider (LREO) utgjør de resterende 15–16 millioner tonn.[15] I februar 2026 ble det inngått en intensjonsavtale med europeiske partnere om å starte utvikling og produksjon knyttet til thoriumforekomsten.[16] I april 2026 ble kommunens myndighet over arealplanlegging i området overført fra den lokale kommunen til staten.[17]

Anortosittformasjonen i Rogaland har Europas største forekomst av ilmenitt, som er en kilde til titan (Ti). Denne råvaren bearbeides av Kronos Titan i Fredrikstad. Formasjonen inneholder også forekomster av vanadium (V) og fosfat.

En ny titanforekomst er under utvikling ved Førdefjorden. Det finnes flere lovende forekomster av kobber (Cu), sink (Zn) og jern (Fe), blant annet jernmalmforekomsten i Sør-Varanger, som etter planen skal gjenåpnes i 2027. Det finnes uutviklede forekomster av scandium (Sc) i Finnmark og beryll (Be) i Nordland, i tillegg til andre mineralforekomster av feltspat, grafitt, fosfat og flusspat. Kvartsforekomster utnyttes til innenlandsk produksjon av silisium (Si) av Elkem ved fem anlegg i Norge.

Raffinering av importert malm omfatter blant annet sinkproduksjon ved Bolidens anlegg i Odda, titansmelting ved TiZir i Tyssedal samt produksjon av nikkel (Ni), kobber, kobolt (Co) og platina ved Glencores anlegg i Kristiansand.

Fensfeltet er blant verdens fem største forekomster av sjeldne jordarter. Grønland har i tillegg forekomster av tilsvarende størrelse, blant annet Tanbreez og Kvanefjeld, mens Sverige har betydelig mindre forekomster ved Per Geijer, Norra Kärr, Malmberget og Kiruna.

Figur. Globale forekomster av sjeldne jordarter. Kilde: Norges geologiske undersøkelse (NGU).

5. REFERANSER

1. Lovdata. (2021). Lov om gjennomføring av internasjonale sanksjoner (sanksjonsloven). https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-04-16-18.
2. Lovdata. (2014). Forskrift om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territorielle integritet, suverenitet, uavhengighet og stabilitet. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-08-15-1076.
3. Council of the European Union. (2026). Consolidated text: Council Regulation (EU) No 833/2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine (version as of 17 July 2026). EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/833/2026-07-17.
4. Council of the European Union. (2026). Consolidated text: Council Regulation (EU) No 765/2006 concerning restrictive measures in view of the situation in Belarus and the involvement of Belarus in the Russian aggression against Ukraine (version as of 24 April 2026). EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2006/765/2026-04-24.
5. OpenSanctions. https://www.opensanctions.org/.
6. Sanctions Finder. https://sanctions-finder.com/.
7. Stockholm School of Economics. (2026). TRACER: Trade Redirection and Circumvention Evaluation Ranking. Sanctions of Russia. https://sanctionsrussia.org/compliance-index/.
8. Russiske fortollingsdata, innhentet til og med februar 2025, kontrollert mot EUs sanksjonsregime etter forordning 833/2014 og registrert som ankommet Russland minst én måned etter at den aktuelle sanksjonen trådte i kraft.
9. Norges nærings- og fiskeridepartement (2023). Norwegian Mineral Strategy. https://www.regjeringen.no/en/documents/norges-mineralstrategi/id2986278/.
10. Den russiske føderasjons regjering. (2024). Strategi for utvikling av Den russiske føderasjonens mineralressursgrunnlag fram mot 2050. http://government.ru/docs/all/154492/.
11. Coint, N., Dahlgren, S. (2023). Rare earth elements (REE) in two long drill-cores from the Fen Carbonatite Complex, Telemark, Norway: revised edition. Geological Survey of Norway (NGU). https://static.ngu.no/upload/Publikasjoner/Rapporter/2019/2019_008_rev_ed.pdf.
12. Rare Earths Norway. (2026). Rare Earths Norway med oppdatert ressursestimat for Fensfeltet: Nær dobling av Europas største dokumenterte forekomst av sjeldne jordarter. NTB Kommunikasjon. https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/18817358/rare-earths-norway-med-oppdatert-ressursestimat-for-fensfeltet-naer-dobling-av-europas-storste-dokumenterte-forekomst-av-sjeldne-jordarter?publisherId=17848716&lang=no.
13. Simonsen, T. E. (2023). The deposit of rare earth elements (REE) in the Fen Complex. Fensfeltet.no. https://fensfeltet.no/en/forekomsten-i-fensfeltet/.
14. Berg, R. (2024). Dette betyr gigantfunnet i Telemark. VG. https://www.vg.no/nyheter/i/W0q75L/dette-betyr-gigantfunnet-i-telemark.
15. Fenstad, A. (2026). Oppdatert ressursestimat på Fensfeltet: Nær dobling av forekomsten. Teknisk Ukeblad. https://www.tu.no/artikler/oppdatert-ressursestimat-pa-fensfeltet-naer-dobling-av-forekomsten/569020.
16. Rare Earths Norway. (2026). Rare Earths Norway inngår intensjonsavtaler om bærekraftig utnyttelse av thorium fra Fensfeltet. NTB Kommunikasjon. https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/18799487/rare-earths-norway-inngar-intensjonsavtaler-om-baerekraftig-utnyttelse-av-thorium-fra-fensfeltet?publisherId=17848716&lang=no.
17. NTB. (2026). Gruvedrift for sjeldne jordarter: Staten overtar planansvaret i Fensfeltet. VG. https://www.vg.no/nyheter/i/gkdXA1/myrseth-staten-overtar-fensfeltet.

CORISK

StateWatch